

Elija - Namba Aboro

Yeriko

Jeff Pippenger

2023-10-09

I cako pa Isirayel me kom ring ma macon, kacel ki cako pa Isirayel me cwinya ma kombedi—i kare me gicadho i Red Sea, ci dok i Great Disappointment—rek me temo ma med-lac-lac ocake, ma macokcoki odonyo i temo me agiki. Bal pa temo me agiki en i Buk me Numbers, kacel ki i tal pa Millerite, onyutu cako me ywayo i gweng.

Pi mwaka 40, geno peke, puk, ki gonyo gigengo Isirayel me con ki donyo i piny Kanaan. Bal acel kacel magi giketo oko donyo me Isirayel me kombedi i Kanaan me polo. Pe i kit mo weng obedo ni poromisi pa Lubanga gi bal. En aye geno peke, kit lobo, pe kiyiko pire keken, ki rwom i wid jo ma giyaro ni gin jo Rwot, ma giketo wa ocung i lobo man me bal ki peko pi mwaka mapol tutwal.

En twero ni wa bedo kany i lobo man higa mapol madwong pi pe winyo, macalo ma lutino pa Isirael; ento pi kom Kristo, dano pa En pe myero medo richo bot richo ki keto adwogi pa yore me ticgi ma pe tye kakare i bwa Lubanga. Evangelism, pot 696.

I agiki pa kit me con pa Isirayel, macalo i cako, ne tye tem ma wot dwogo dwogo ma ogiko ka gicayo Isirayel ma con ma me ich kelo gi i twero pa Babilon. I agiki pa Isirayel me cwinya ma kombedi, gi bene bi donjo i tem ma wot dwogo dwogo. Tem en ogiko ka kiketo cik me Sande, ka Adventisti ma Laodikia gibalo piny. Macalo kwede Isirayel ma con, Babilon me cwinya bi cayo Isirayel ma kombedi.

Dul me Millerite ma ki porofesi ocake i 1798, ki ma ki cik ogiko i 1863, obedo cal me dul pa ngat 144,000 ma ocake i 1989, ki giko ne obedo i kare me giko pa temo pa dano ki Dwogo mar aryo pa Yesu Kiristo. I atir i giko pa dul me Millerite ki i obino pa dul ma tek pa lacar adek, obedo gin lok me Lut me Seventh-day Adventist me Laodicea ma ki keto iye i buk me cik.

Ka wot me nino apar acel keken obedo i tung Sinai ki Kadesh, i tere me Canaan; ci kede geno me donyo madiro i piny maber, lwak pa Israel gi cako dok wotgi ka kupe, i agiki, omiyo alama me wot anyim. Yehova otyeko timo tim ma lamal i kwanyo gi ki Ijipt; ento kombedi, pien gi otyeko ogoyo kica marwate me ayo En calo Rwotgi, kede bene En otyeko yaro gi calo jo ma kiyero pa Lubanga Madit Loyo, ber mene matwal ma gineno ni gibino nongo? Patriarchs and Prophets, 376.

Yore pa gi ma onongo macek, obedo higni 40, pien pe-yie pa gi ki pe-winyo. Ka dong ginen onongo onyutu yie ma tye i kom okwanyo madit ma okwanyo gi woko ki i kit lupoko, dong ne myero gubedo okato Pii Jordan mapeca ki gudonyo i Piny ma Kigamo. Anyim ne, obaro ma acel pa gi myero obedo acel keken, ma lacen Joshua otyeko amako. Inyim higni 40, Israel me kom piny guweko pat pi Piny ma Kigamo, ki Jericho obedo ting acel pa gi; ci obedo cal me twero pa Lubanga pi gwoko kwo bot dano weng ma yie. Jericho bende obedo cal me tic ma dul Millerite

myero ocako kwede i 1863, ento gin odwogo i pat. Cal me Elija obedo kube matwal ki cal me Jericho, ci tye me miyo ngec ka waparo lanyut me Elija i ngec me kare ki Jericho.

Kombedi, gin mukene pa tic pa Omri ma otime, kacel ki teko ma onenyo, pe kicoyo gi i buk me coc pa rwodi pa Isirayel? Ento Omri odiro ki ladeke, ki oketo iye i piny i Samaria; Ahab, wode, obedo rwot i kabedo ne. Kacel, i mwaka me 38 pa Asa, rwot pa Yuda, Ahab, wode Omri, ocako bedo rwot i Isirayel; Ahab, wode Omri, obedo rwot i Isirayel i Samaria me mwaka 22. Ahab, wode Omri, otimo marac i wang Ladit maloyo gin ma weng ma obedo anyim ne. En bene, calo ka otam ni tek meno obedo matin ka owotho i richo pa Jeroboam, wode Nebat, ocako dako Jezebel, nyare pa Ethbaal, rwot pa Sidoni, odhi olami Baal, ka opako en. En oyeyo yika pa Baal i ot pa Baal ma ocweyo i Samaria. Ahab bene ocako opok me Ashera; Ahab otyeko miyo Ladit Lubanga pa Isirayel kuki mapol maloyo rwodi weng pa Isirayel ma obedo anyim ne. I kare pa en, Hiel me Bethel ocweyo Jeriko; ocako piny mamegi i Abiram, wode macek, ka ocweyo dwat mamegi i Segub, wode me agiki, kaka lok pa Ladit ma owaco kun lwete pa Joshua, wode Nun. Elija, Tishbi, acel ki jo Gilead, owaco bot Ahab ni, “Ka Ladit Lubanga pa Isirayel tye dang, ma anyim iye atye, pe bi bedo lony onyo kot i mwaka magi, ento kaka lok na.” I Rwot 16:27-17:1.

Kec ma Elija obedo ki jogi pa Ahab ki Jezebel i Got Karmel, obedo me dwoko bot yiko woko pa rwot me namba abiro me dugo me tung malube pa Isirael, ma “otimo mapol me goyo cwiny pa Rwot Lubanga pa Isirael loyo ruoth pa Isirael weng ma ne tye i anyim pa iye.” Lok me “goyo cwiny” i coc en nyutu “dye me goyo cwiny” ma ki yaro ne ki tem me apar i Numbers apar angwen. Goyo cwiny pa Lubanga ma Ahab otimo ne yaro tem me agiki i teme apar, ma ki moko ne piny ki lok marac pa jogi me yeny apar i Numbers apar angwen. Pien mano, en yaro tem me agiki pi dul me Millerite, kede tem me agiki pi jo 144,000.

Kamano, macalo ma Roho Maleng’ waco ni, “Kombedi ka wun winyo dwol pa en, pe wudwoko cwinye pa wun matek, macalo i kare me kikwanyo, i cawa me temo i lam.” Hebrews 3:7, 8.

I ‘nino me giyo keca’ me rweny ma Ahab onongo nyutu ne, janabi Elija okwayo Lubanga ni, ka obedo ma mite, myero Lubanga oket te i bot Isirayeli, pi jo pa En myero gilok cwiny gi woko ki bal ma gi tye ka timo.

Jo Isirayel piny-piny gityeko gubalo bworo ki yabo pa Lubanga, nyaka lok pa Lubanga ma owaco kun Joshua pe onongo tye ki dwong i botgi. ‘I cawa pa [Ahab], Hiel, ngat me Bethel, oyubu Jericho: oketo gin me piny ne i kom Abiram, lutinone ma madit; ki oturo bur ne i kom Segub, lutinone agiki; kikome ki lok pa Rwot, ma owaco kun Joshua, Wod Nun.’

Ikare ma Israel tye ka weko yie, Elija obedo kombedi lanabi ma otito ki adier pa Lubanga. Cwinya pa en, ma otito i yie, ocwec matek ka oneno ni pe yie ki pe obed bot Lubanga tye ka gonyogi woko ki Lubanga oyot oyot; en okwayo ni Lubanga ogwoko jo-gi. Okwayo matek ni Rwot pe oburo woko jo-gi ma tye ka timo richo weng, ento ni, ka mito, ki yabo pa Rwot, orwate gi me dwogo bot Lubanga i weko richo, ki pe oyaro gi me medo mapol i richo, ka gikeco iye me obalo gi calo dul me piny.

Lok pa Rwot obino bot Elija, me waco ni ocet bot Ahab ki lok me kwojo pa en pi bal pa Isirael. Elija oceto kare weng nyaka obino ie ot pa Rwot Ahab. Pe okwayo me donyo, pe obene ka gicwalo nying ne i kit me cik. Ka Ahab pe onongo oparo, Elija obedo piny i anyim rwot pa Samaria ma okwanyo cwinya, ki adwogi mapoto ma latic pa Lubanga pol gonyo kwede. Pe okwayo kica pi bino ne ma peya, kun pe kikwayo ne; kono, oyubo cing iye polo, okwayo pire tek i nying Lubanga matye, ma ocweyo polo ki piny, pi kwojo ma bin obedo bot Isirael: 'Pe bin bedo lacuc onyo koth i higni magi, kono kaka lok na.'

Poko ma lamal man pa goro pa Lubanga i kom richo pa Isirael, ocwii i rwot ma oweyo woro Lubanga calo mac pa polo ma oketo piny. Onen calo obedo ocot wic ki kwojo cwiny ki kwiri; ci, kun pe odwogo ki cimo ne, Elija, labongo pe onongo gengo ka neno kit ma lok mamegi obetone, oneyo woko kacel calo en obino. Tic mamegi ne obedo me waco lok me cobo pa Lubanga, ci oneyo woko kare acel. Lok mamegi oloro mwoc pa polo, ci lok mamegi en lageng keken ma nyalo yabo gi doki. Testimonies, kit 3, pot 273.

Israyel onongo pe gicoyo wii ni Yoswa ocwalo botgi cik ma matek me pe gubed rwate ki pinye me joma pe gene Lubanga, ki pe dok yubu Jeriko mo keken. Ento lweny pa Jeriko onongo nyutu twero pa Lubanga madwong matek, ki obedo cal me kica pa Lubanga me laryo jogi i Piny ma Omiyo botgi ki kica; ento bene tye richo, kwere, ki yweyo ma rwate ki Jeriko. 'Richo' en pa Akan ma onongo mito cente ki twero me Jeriko; 'kwere' onongo obedo i dano mo keken ma obino dok yubu Jeriko; ki dako malaya Rahab onongo nyutu 'yweyo'. Akan onongo mito labi ma ber pa Babulon. Oparo ni twero okano richo pa iye, calo Adam ki Eva mane gitimo okano richo pigi ki labi ma gutimo ki yabi me opok. Akan onongo mito ber me bedo ma Jeriko onongo nyutu, ki onongo mito bedo rwate ki Babulon.

Jericho obedo alama me tic me cwalo lok pa malaika ma adek bot lobo weng, ento tye ki ciko ikom richo me mito lobo ki geno i lobo. Alama pa Jericho bene tye ki ruk ikom yiko odoco pa Jericho, ci Rahab nyutu jo ma kombedi tye i Babylon, ma gudwogo woko ka kiyabo lwit madwong pa malaika ma adek.

Cwiny pa Elija, ma dut i geno, ocoyo matek. Goro pa iye ocake, ki onongo otye ki kwor pi dwong pa Jwok. O neno ni Isirael odonyo piny i woko bot Jwok ma riwo. Ka oparo gin madit ma Jwok otime pi gi, ocweyo cwiny ki peko, ki obedo i rwom. Ento gin weng man, jo madit loyo otyeko wii wilo ne. Otyeko ceto i anyim Rwot, ki, ka cwiny pa iye ocoyo ki peko matek, okwayo bot En me ogwoko jo pa En, ka myero obedo pi giko. Okwanyo bot Jwok me okwanyo ki jo pa En ma pe gi apwoyo yie ki koth, lunyuto pa polo, me Isirael ma odonyo woko bot En obed gineno ka pe tye gin: jogi pa gi, calgi me golodo, yik, ki kidi, ceng, dwe, ki lating, me miyo pii i piny, ki miyo mede iye, ki miyo ogolo mapol. Rwot owaco bot Elija ni Owinyo gamo pa iye, kede obino okwanyo yie ki koth bot jo pa En nyaka gi dok bot En ki lok cwiny.

Lubanga dong ogwoko jo pa En maber atika, wek pe gicako muko kwede pinye ma i tunggi ma lamo cal, pi pe cwinya gi orem ki yago me lamo ma kwayo cwinya, kede abila, ot me lamo, ki alta, ma ki yubu ki kit ma mit madit loyo kede ma nywaro loyo, me balo ngeg gi dok kiwero Lubanga woko i paro pa jo.

Boma me Yeriko obedo ki woro yath ma opong tutwal. Jo ma nongo iye gi obedo jo ma lonyo tutwal, ento lonyo weng ma Lubanga omiyo gi, gi tero calo pewo pa jogi. Gi onongo ki zahabu kede feza ma opong tutwal; ento, calo jo ma con i kare ma pi madwong obilo piny weng, gi rweny i marac, gi kwanyo Nying pa Lubanga, ka gi yar Lubanga pa polo ki ticgi marac. Peno me Lubanga ocaki i kom Yeriko. Obedo ot me lweny ma tek tutwal. Ento Ladit me lweny pa Rwot keni keken obino ki polo me tungo dul me lweny pa polo i kobo boma. Malaika pa Lubanga gi mako otura ma madit me boma, gi lokogi piny. Lubanga ne owaco ni boma me Yeriko obed ma kwero, ki ni gin weng opoto, ka dong Rahab kede ot pa iye. Gin eni gubed gigwoke, pi kica ma Rahab oyarone bot lacar pa Rwot. Lok pa Rwot bot jo ne enni: “Wun, gwok wunu tutwal ki gik ma kwero, pend pe; ka wunu wuŋo ki gik ma kwero, bino weko kwac pa Isirayel obed kwero, ka miyo iye peko.” “Kede Joshua ne omiyo gi cik ki lulworo i cawa meno, owaco ni, ‘Ngat ma ocako nyime ka oyubo boma man Yeriko, kwero obed bot Rwot i kom iye: bi keto faundeshen pa boma eni i nyare maditne, kede i nyare ma pam bitero bur pa boma eni.’”

Lubanga obedo matek loyo i kom Jericho, pi pe jo owinyo cwiny ki gin ma jo ma i Jericho onongo gilamo, ki cwinygi odwoko woko bot Lubanga. Ogwoko jo mamegi ki cik ma matek loyo; ento, kadi obedo ni cik ma dwong pa Lubanga omiyo kun i cing Joshua, Achan otemo opoto cik. Lacar pa cwinyne omiyo okwanyo gin ma maler ma Lubanga ocayo pe oketo cing iye, pien kwer pa Lubanga obedo iyegi. Pien bal pa dano man, Israel pa Lubanga gi doko oyot calo pi i wang luywogi.

Yosua kede lurem pa Isirayel gitye i can madit tutwal. Gibedo piny ki wii piny i bot sanduku pa Lubanga, i nyutu maber loyo, pien Rwot okeco bot jone. Gi lube bot Lubanga, kede gi kuo. Rwot owaco bot Yosua: ‘I tung; pingo ibedo ki wii piny kamano? Isirayel otime bal, kede gi ogoyo woko cingruok na ma aco gi: pien kadi pe gi okawo gin ma kwer, kede gi okwalo, kede gi otiyo ki bwonyo, kede gi oketo aye i jami pa gi keken. Pien mano lutino pa Isirayel pe onongo gitwero tungu i anyim luywogi, ento gi odwogo cogo gi i anyim luywogi, pien gi obedo kikwer: pe abedo ki wunu dok mo, ka pe wunu kwanyo woko gin ma kwer ki i weng wunu.’

Ki nyuta an ni, kany Lubanga o nyutu i calo kit ma otimo bot richo i tung jo ma giyaro ni gin jo ma gwoko cik pa En. Jo ma En oyerog-i ki lagam madwong me weko-gi neno tim lamal pa teko pa En, macalo Israel me con, ci ka pud pe, ka gityeko bedo gi cwiny me weko lok me ciko ma En ocoo terang, gin bibu i kom cwiny marac pa En. En myero oyubu jo pa En ni pe winyo cikke ki richo gin golo cwiny pa En tutwal, ci pe myero gicwalo-gi ki pcondo. Testimonies, dol me adek, pot 263, 264.

Lok pa Jeriko tye ki poyo me pe geno i twero ki rwom ma gineno i poto marac ki ma rwom-jami mapol. I porofesi pa Baibul, “poto” bedo “lobo pa rwot,” ci Achan oco kobo pa Babulon. I porofesi, kobo nyuto kit; ento i cawa me agiki, Achan ocwil kobo pa Babulon, man nyuto mito ma okane me bedo ki kit pa Babulon me Roho. Kit, onyo cal, pa Babulon me Roho en aye ma United States mito tutwal ka kelo kacel kanisa ki gamente.

Ka gineno twero ni dichwo manok ki nyako manok pa lwak pa Millerite bin yilo gi i Lweny me Civil, kede ka gi nongo ngec ni mito me yiko tye, joladit pa lwak eno gubedo ki kube me cik

kwede lobo ma loro, ma pe gimyero woyo kwede. En aye, Buk me Cik pa lobo ma loro ociko ki atir ni, pe myero con mo keken, kanisa obedo ki kube me cik kwede gamente. Ne tye yub me kanisa mapol ma onongo tye ikare pa Millerite, kede dong tye kombedi; mukato ikin gi con pe gidonyo i kube me cik kwede Gamente me United States, kede yero ma giyero me pe cweyo kube maca en, pe i yo mo keken ogengo gi ki yiko kanisa pa gi keken.

Ci ki anyim loyo ma Yosua otedo lweny me Yeriho, ikare pa Ahaab, ciko weng me golo-woko pa Akaani kacel ki balo Yeriho gigilwoko i wic jo pa Lubanga ma gigolo woko. Elija okwayo Lubanga, kwayo ni, ka myero, cikke pa Lubanga obed otime wek okelle jo Ne i dwoko cwiny. Ka Malaki oketo i coc lok agiki me Old Testament, kica kiweyo iyie me Rwot oguro piny ki ruk. Ruk ma kiloko ki Yeriho obedo i wi dano mo keken ma bi yiko Yeriho odoco. Ruk obedo i wi ngat mo keken ma, calo Akaani, cwinyne ogoyo me geno i lonyo kede dong marwate ma kiloko ki Yeriho. 'Bal' pa Akaani nyutu calo mito ma i iwi cwiny ma i imung ma pe kicwero, me keto rwate me Babulon. 'Ruk' obedo pi tic me cako timo gin mito ma i iwi cwiny magi.

Lok pa Miller obedo lok pa Elija pi kare ne, ki Lweny me Civil ne onyutu gik me kwero ma orwako lok pa Elija. I cing Lweny me Civil, i 1863, Adventism pa Millerite ocweyo Jeriko dok, macalo ma nyutu ki yore matut me cira pa Yoswa ma oketo i ngat mo keken ma ocweyo Jeriko dok.

Joshua ogamo-gi laya i cawa meno, owaco ni, "Kwer obed i dano ma i wang Rwot Lubanga, ma obino cako yubo poto me Jeriko; obi keto dul pa en ki wod madit pa en, ki wod matin pa en obi keto bii pa en." Joshua 6:26.

Lok "adjured" ma tye i cik pa Yoswa obedo rwate kacel ki kwer. Kwer obedo boti ka i weko cik pa Yoswa, ento ber obedo boti ka igwoko rwate. Lok ma kiloko calo "adjured" bene kiloko calo "seven times" i Levitiko 26. Rwate ki kwer pa Mose, macalo Daniel owaco i Daniel 9, tye ki rwom ki dwogo yubu Yeriko.

En aye, Israel weng guleko cikni, kun gubalo woko, pi pe guwinyo dwoni; eka kwer ocwere i wa, ki kwac ma kiketo i cik pa Mose, laco pa Lubanga, pien watimo richo ikom en. Daniel 9:11.

Dako White owaco, "Obanga obedo ki yubu maber loyo ikom Jeriko, piny ka jo ogobo ki jami ma jo me Jeriko onongo woro, kede cwinye gi oduonyo woko ki Obanga." Obanga obedo ki yubu maber loyo i tyeko balo Jeriko, eka obedo ki yubu maber loyo i coyo i coc ngec me ciko ma Achan onongo nyutu. En bende obedo ki yubu maber loyo i coyo i coc lak ma okube ki yilo Jeriko, kede obedo ki yubu maber loyo i nyutu maber yik pa Obanga ma ki tic kwede i golo bute me Jeriko piny.

Paka en Yesu keken, macalo Ladit me lweny pa Rwot, ma oyubu malaika me miyo kwer me Jeriko obale piny, ci pe tye gin mo ma itimo mapore i Lok pa Lubanga; ento i goba man, wan tye ki lawi nyako ma owaco bot wa ni, "Lubanga onongo ocuro matek ikom Jeriko." Nino 7 Sanduku me laloc gicwalo i mom pa paco, ci nino acel obedo higa acel i poroc. Cik en kiketo ne i coc i cako me woti i caka pi higa 40, ci i agiki me higa 40 meno gityeko woto i mom pa Jeriko pi nino 7.

Ki iye me ceng ma wun owenyo piny, ceng 40, ceng acel pi mwaka acel, binu yiko peko me richo mwu pi mwaka 40, ci binu ngeyo poko kica pa an. Numbers 14:34.

Nino abicaryo, gikelo Sanduku me yilo i tung pacho; i nino me abicaryo, gikelo ne me yilo i tung pacho kare abicaryo. Man miyo apoya aryo me janabi ni Jeriko otye ka rwate ki “kare abicaryo” me kwer pa Mose. Jogi me kwer pa Lubanga gin lami, ki lami abicaryo goyo olut abicaryo.

Un bene, calo got ma tye ngima, ubedo ot me cwiny, latic pa Lubanga ma maleng, pi miyo rwate me cwiny, ma rom ki Lubanga, ki kom Yesu Kiristo.

Turumpet nyutu, kaka kit ma tye kwede tero, onyo ngec me ciko, onyo musango, onyo kwayo i lwak maleng. I kare me agiki, turumpet bi opungu ki lagwokogi, macalo kit ma opungu ki jo Millerite i gin matimegi. Jadologi nyutu lagwokogi i dogola me Ziyon, ma gipungu turumpet me ciko jo Lubanga pi musango ma obino, ka bene gikwayo jo magi keken i lwak maleng.

Ngol otur i Siyon, ki cego kero i gotna maleng; jo weng ma obedo i piny obed gi otuturu; pien ceng pa Rwot bino, pien tye mac kany ... Ngol otur i Siyon, kwer lego can, waco lwak madwong: cok jo, kwer lwak, cok ladiigi, cok otinogi, ki gigi ma mato iye: we lami nyom wot ki i yegi pa iye, ki nyako me nyom binyo ki i yegi pa iye. We jadoloki, lami tic pa Rwot, loro i kin layibi ki kica, kadi gicwaco ni, Gwoki jo ni, A Rwot, pe imi dul ni obed me kube, pi jo me lobo lunyogi: pingo gitye waco i iye jo ni, Lubanga gi tye ange? Joel 2:1, 15-17.

Lok me tarumbeta obedo lok me Elija. Kit ma ki tiyo kwede nyig “seven” mapatpat weng i Yoswa pot buk 6 gin nyig acel keken, onyo nyig ma onyuutu ki nyig ma kiloko ne calo “seven times” i Levitiko pot buk 26. Ento joteolog pa Laodikea, ki peñ pi lok me bwoc ma gi yubo ki gicwalo, gi moko ni nyig ma kiloko ne calo “seven times” i Levitiko 26, keken nyutu “opong twero”, onyo “opong kom”, onyo yore marac mapatpat me gikano ni Miller onongo atir i terone me keto wel me namba i nyig ma kiloko ne calo “seven times”. Jodolo omiyo jo wot i cing Jeriko “seven times”, pe en calo “opong” onyo “opong kom” i Jeriko. Nyig ma kiloko ne calo “seven times” tye nyutu wel me namba!

I Yeriko, ka jo oloro dwon, onyutu dwon madit pa jo 144,000, ma ki ciyo woko i got labongo cing, i Buk Daniel chapta aryo, ma gigoyo cal ka gibolo ne i pore pore.

I cawa pa rwodi magi, Lubanga me polo bitero lwak me rwot ma pe bibi bolo nining; kede lwak man pe bibi weko bot jo mapat, ento bibi yubu woko lwak magi weng, kede bibi bedo kare weng. Pien in oneno ni kidi okwanyo woko i got labongo cing, kede ni otyeko yubu woko tung, shaba, udongo, feza, kede dhahabu; Lubanga madit otyeko nyutu bot rwot gin ma bi time anyim; kede ndoto en atir, kede poyo ne obedo matwal. Daniel 2:44, 45.

Lubanga otimo atir me coyo gin me metalo ma welo ma obinongo i Jeriko: dhahabu, feza, shaba ki chuma. Ki poropheti, udongo nyuto jo pa Lubanga, macalo cal ma Rahab. Jeriko nyuto agiki pa dugu pa rwot me lobo weng i kare me yub madwong' pa 144,000.

Ento feza weng, ki dhahabu, ki dyegi me shaba ki lating, magin kicweyo maleng bot Rwot; gibino i ot me lonyo pa Rwot. Joshua 6:19.

Jeriko nyutu tic me mako Piny ma ki pako, ma nyutu kit tic me muvimenti ma rwate pa Malaika ma adek. Tic meno tye ki ngec me ciko, laana, ki gwoko kwo pa jo ma pe tye i lwak pa lapiriist, macalo onwongo nyutu ki malaya, Rahab.

Kwer ma Yosua owaco ki lam ne otime piny dok i kare pa Ahab ki Elija. Kwer ma okwanyo yubo Jeriko doki ne okwako lok me lami mapat ni, dano ma bitimo kamano: nyathi ma matidi bibi tho ikare ma oketo yinge pa Jeriko, ki nyathi ma madito bibi tho ikare ma otero kom pa Jeriko. I kare pa Elija, Hiel, dano me Betel, otimo calo lam eno; nyathi ma matidi pa en tho ikare ma oketo yinge, ki nyathi ma madito pa en tho ikare ma otero kom. “Kwer” ma rwate ki lok pa Elija ne giyaro pire kede tic me yubo Jeriko doki.

Nen, abi cwalo botu Elija janabi mapwod bino nino madit ki ma rwenyo pa Rwot; eno obidwogo cwiny pa kwaro bot lutino, ki cwiny pa lutino bot kwaro gi, ka pe abi bino akobo piny ki kwer. Malaki 4:5, 6.

Kwer me gin ma otime con pa Millerite, ma owoto ki kwena pa Eliya pa Miller, kiwaco ne ki Yosua, kityeko i kare pa Eliya ki Ahabu.

I kare pa en, Hiel ma obedo pa Bethel onongo oyubo Jeriko; oketo faundeeson pa ne i Abiram, lakwene madit, kede oketo bur pa ne i Segub, lakwene matidi, calo lok pa Rwot ma o waco i cawa pa Joshua, wod Nun. 1 Kings 16:34.

Lam marac me dwoko Yeriko pe twero ngolo woko ki nyutu pa teko ma Lubanga otimo i ogoyo piny oguru pa Yeriko. Dako White owaco ni, “Jo ma En oyar gi makene ki miyo gi oneno nyutu ma pire keken pa teko ne, calo Israyel me con, ki jo ma ka bene i cawa meno gibitemo yubo cik ne ma oweko maber, gubed jo me riyo pa En.” Jo Miller dong gumako i nyutu pa teko pa Lubanga ma ogiko ki “Midnight Cry,” ento gicwero woko lagam pa Moses me abicel, ma Daniel bende owaco ni obedo lam marac pa Moses.

Nyinge gin lacar me kit i Lok pa Lubanga, kede nying pa dichwo ma oketo Jeriko odoco, kacel ki nyinge pa nyithina me acaki ki pa nyithina me agiki, gimiyoy ngec mapol. Hiel tye piro ni Lubanga matye ngima me teko, kede nyutu ni Hiel obedo lami pa Lubanga matye ngima. Gin ma kityeko nyute pire tek calo ngat pa Betel, kityeko koyii iye ki ot pa Lubanga. Abiram, nyithina me acaki, tye piro ni laco me malo, i yore me keto malo ki cwalo malo. Nyithina me agiki, Segub, tye piro ni malo madwong kede keto malo ki cwalo malo. Nyinge adek magi weng nyutu gin me kit pa Lubanga, ento i kube me lamal ma gicuto, ginyutu dichwo ma tye keto iye malo ki cwalo iye malo maloyo Lubanga ma Loyo Gin Weng, ma ocweyo Jeriko piny. I lamal, bur nyutu ot pa Lubanga.

Pi cwinya ma piny piny ma tye ki yie, ot pa Lubanga i piny obedo lawang pa polo. Rwom me pako, lamo, kacel ki lok ma kiwaco ki latic pa Kirisito, gin rwate ma Lubanga oyeroy me yubu jo pi kanisa ma i polo, pi pak ma maloyo, ma iye pe twero donyoy gin mo ma pe maleng. Testimonies, volume 5, 491.

Jo me lok ma otime con pa Adventist, calo Arthur White, nyakwaro ma laco pa Ellen White, gigoyo coc ni kacako pa tic me cweyo kanisa ocako i 1860.

Kare Ellen White ocone ki ocwalo malac ikom pire tek me bedo ki cik i lalo tic pa kanisa (nen i Early Writings, 97-104), ki kun James White ogwoko pire tek man i wang jogeno i lok ma ocako ikomgi ki i coc ma ocone i mekaratac me Review, kanisa odoko otio manok me cako timo. Lok ma kiweyo i yore mapore-por, kigamo maber; ento ka gutye ka me kobo ne i tim ma rwate, ne obedo tye ki gonyo ki medo. Coc matino pa James White i February ogero jo mapol ki cungo woko ki bedo me poyo cwiny, ki kombedi gi tye ka waco lok mapol.

J. N. Loughborough, ma ne tye ka timo tic ki White i Michigan, en obedo dano ma acel me dwoko. Lebne ne me ayo, ento ki kit me gwoko wii:

"Ngat acel owaco ni, ka i yubu pi bedo ki lony jami iye cik, ibedo dul pa Babilon. Peke; ania ni tye tuk madit atye ikin bedo wa i kabedo ma wa twero gwoko jami wa ki cik, ki tiyo ki cik me gwoko ki yiko piny ngec wa me yie. Ka pe atir me gwoko jami pa kanisa, pingo ento pe obedo marac pi ngat keken me bedo ki lony jami mo keken iye cik?—Review and Herald, March 8, 1860."

James White otyeko giko lok mamege i Review, kun oketo anyim kanisa kit me mito yubu pi tic me cap buk, ki lok magi: "Ka ngat mo obedo ki apok bot tam wa, tim ber gin oco pulo me yub ma wati ka dano twero tic iye?" — Ibid., 23 Feburuwari, 1860. Lati pa kanisa ma acel ma tye timo tic i piny me miyo adwogi en R. F. Cottrell, lagedo me barua me Review ma tye tek cwinya. Dwogo mamege ma dong acel onongo oketo atir ni pe:

Bratha White okwayo owete me waci ikom tami pa iye me gwoko gin pa kanisa. An pe angeyo atir ngo tuk ma omi to i tami man, ento angeyo ni en bedo me keto wa i cik calo dul pa dini. Pi an, atamo ni obedo marac ka 'watimo wa nying,' pien mano tye i lwit pa Babilon. An pe atamo ni Lubanga bi aye ne.—Ibid., March 22, 1860. Arthur White, Ellen G. White, volume 1, 420, 421.

James White ocako temo ne me bedo kanisa i mwaka 1860, ci kanisa kinyutu calo "gate". Ellen White owaco man ikom mwaka 1860.

I mwaka me 1860, tho okado wii ot wa, kede omoko lam ma tin loyo me yom pa ot wa. Herbert matidi, onywol i 20 me September 1860, otho i 14 me December i mwaka adwogi. Testimonies, Voliyum 1, 103.

I mwaka 1863, jo White bene latinggi maduong otho. Ka otyeko yaro ki odoko mac matek, odonyo i ot me tic ma giyubo kwede cal me red, ki odii matin i kom red ma ojuk, ma giti tiyo kwede i yubo cal. Cal me 1843 ki me 1850 ginyutu mere pa muvimenti pa Millerite. Cal ma giyubo i 1863 nyutu kwanyo woko "kare abiro" pa Leviticus 26, macalo kit ma con ginyutu i pap aryo pa Habakkuk. Cal man nyutu lok me mere ma pe atir.

Ka i Friday, November 27, [1863], won ki min oromo Topsham, gineno otino lacoo adek meg i kede Adelia, gikuro gi i depo. Weng onongo gitye maber i rwom, ka woko ki Henry, ma onongo tye ki opuk. Ento i Tuesday ma obino malubo, December 1, Henry onongo tye marac tutwal ki pinyumonia. I higa moko lacen, Willie, lacoo pa Henry ma matidi loyo, oketo dok odoco lok me gin:

'I kare ma min gi ki lacangi pe tye, Henry ki Edson, bene i kom loyo pa Brother Howland, gitye ka tic matek me keto cal i tung laya, ma romo cato. Gitye ka tic i ot stoa ma gikwanyo, ma romo block acel ki ot pa Howland. Ki meko kare, giyweyo woko tic pi nino nining' kun gitye ka roto ni cal biteye gicwalo ki Boston. . . . Ka oduogo ki wot madit i wang kwere, en [Henry], labongo pe oparo, oceto oturo i laya ma madwet manok ma gicako me keto i tung pa cal me pepa. Yamo macol ne otye ka donyo ki i dirica ma oyabe. Tic man ma pe oyar eni omiyo obedo ki macol madwong.'" Arthur White, Ellen G. White, volume 2, 70.

I 1863, dul pa Millerite otyeko pire ki cweyo kanisa ki kwanyo woko ada me piny atyer ma kityeko nyuto i tebo aryo pa Habakkuk. Ladit madwong, calo Hiel, dano pa Bethel, ne ocako tic me cweyo bur i 1860; pien timo mano, nyathi ma okato ne otho. I 1863, cal ma pe adier ne obedo kabedo me nino ma Hiel nyathi madit onino matin. Omako kop, ki otho i mwaka eni keken. Otho pa en oromo maber ki onino i cal ma ne kityeko cweyo i kare meno. Ento cal ma ne kityeko cweyo i 1863, ne en cal ma pe adier pa piny atyer ma Elijah, ma kityeko nyutu ne ki Miller, ne oketo malo.

Cik ma Yosua omiyo me gengo dok cweyo Jeriko, ocwalo ne ki lok ma "adjure". Lok en nyuto lami ki kero; kede en aye lok maromo acel keken ma ki loko ne calo "seven times" i Leviticus 26. En aye kero ma tye kwede lok pa Elija, kede kero eno otimere i 1860 ki 1863, ka Millerite Adventism odok cweyo Jeriko ki yubo kanisa ma gicoye iye i cik pa gavumenti, kede kwero woko "stone of stumbling" pa Miller. Hiel ne obedo dano pa Bethel; kede ki lok me poro meno pako tek tic pa Hiel me odok cweyo Jeriko, calo tic me cweyo kanisa.

"Kwer" pa Yosua kimiyo ngec kacel kwede lok pa lweny pa Jeriko, lweny ma pe romo kiwaco labongo kicano "abichel aryo" dok ka dok.

I 1863, lok onyo "gamo" pa Musa, kaka Elija onwongo onyuto, ki ma William Miller onwongo rwako iye, otero "kwong." Lok pa Musa ki tic pa Elija, gikwanyo woko. Elija odwogo i 1989, ento pe odok ocwalo kube kwede Musa, nyaka inyim 11 me September, 2001. Ngec man pud pe kiyubu ne, ento tye atir tutwal.

Latic pa Lubanga ma pe gibedo maleng dong giketo gi piny i lweny ikom Lubanga. Gipako Kiristo ki lubanga pa piny man i wic acel. Kombedi ka giwaco ni giwaco Kiristo, ento gikungo Barabbas, ki ticgi giwaco ni, 'Pe Ngat man, ento Barabbas.' Wek jo weng ma kikwano lok man, poyo ngec. Setani ocoyo kongore pi ngo ma twero timo. Oparo ni obi yubu bedo acel ma Kiristo okwayo obed i kanisa mege. O waco ni, 'Abi aa, abedo tipu me kwena me laya joma atwero, me pako gi marac, ki cwero gi, ki miyo lok pe adier.' Ka kanisa ma dong otye ki ler madit, ki gin me nyutu adier madit, oywako wod laya ki lami cal me pe adier, kanisa en obi yweyo waco ma Rwot ocwalo, ci obyarok lok ma pe romo mino geno, ki tam pe adier, ki yore me tam pe adier. Setani nyerogi pi ridi gi, pien ngene ngo ma adier tye.

Jo mapol gubicung i kac me yaro lok wa ki lawi mac pa lok me nabi ma pe adier i lwetegi, ma gimiyeye mac ki i lawi mac me piny pa pek pa Setan. Ka wic aryo ki pe geno gicweyo i cwinya, latic pa Lubanga ma atir gubicweyo woko ki bot jo ma gicoyo ni gi ngeyo tutwal. "Ka in onongo iningeyo," Kirisito owaco, "in keken, peka, i nino mamegi ma tin, gin ma obedo pa kuc mamegi! Ento kombedi gibedo i mung i wang in."

Kono, tig pa Lubanga tye rwate maber. Rwot ngene jo ma obedo pa en. Lamo ma kipwoyo myero pe bed ki bwok i leb pa en. Myero obed oywete calo ceng, ki pe tye ki jam me marac mo keken. Lamo ma kipwoyo ki presi ma kipwoyo bibi bedo teko me cobo lyet me atir i wi cawa man ma pe rwate. Lyet, owete, lyet mapol ni wa mito. Loki opira i Zayon; nyutu gonyo i got maleng. Gobo lwak pa Rwot, ki cwinya ma kipwoyo, pi winyo ngo ma Rwot bi waco bot jo pa en; pien omedo lyet pi jo weng ma bi winyo. Wek gi bed ki keca ki gin me lweny, ka gibino malo i lweny—pi konyo Rwot ikom jo ma rwom. Lubanga kene bi timo tic pi Isirayel. Leb me bwok weng bi tumi. Cing pa malaika bi yubo piny yore me bwok ma tye ka kicayo. Ot me rwom pa Setani pe con bibi loyo. Loyo bi mede ki ngec pa malaika me adek. Macalo Ladit me lwak pa Rwot obobo piny odi pa Jeriko, kamano bende jo ma gicogo cik pa Rwot bibi loyo, ki gin weng ma tye ka dongogi bibi cweyo piny. Wek pwonya mo keken pe diyo piny ikom lutic pa Lubanga ma obino botgi ki ngec ma ki cwalo ki polo. Pe dong ipito bal i gin, waco ni, ‘gibedo ma giciko tutwal; gikwano matek tutwal.’ Gikwano romo bedo matek; ento pe mito ango? Lubanga bimiyo wice pa jo me winyo ogogo, ka pe gibeko dwon pa en onyo ngec pa en. Obikano jo ma gikwanyo ki leb pa Lubanga.

Sitaani oter jami weng mo keken me bedo ni pe obin gin mo i tung wa macalo lwak me ciko wa ki kica, ki monyo wa me weko balwa. Ento tye lwak me jo ma gubiyengo Sanduuku pa Lubanga. Jomoko bi wut woko ki tung wa, kede pe gubiyengo Sanduuku doki. Ento gin man pe gubicweyo walo me ogeng adwogi; pien adwogi obiyweyo anyim ki malo paka i agiki. I kare mukato, Lubanga osejero joo; kede kombedi tye joo ma tye ka lolo kare, ma gotere, ma gutyar me timo waci ne—joo ma gubicito i gikeng ma con calo walo ma giweyo ki lim ma pe matek. Ka Lubanga omiyo Roho ne i wi joo, gubitic. Gubol Lok pa Rwot; gubweyo dwonggi calo bel. Adwogi pe bi piny woko onyo bi kweko twero ne i lwetgi. Gubinyuto jo balgi me ketho cik, kede ot pa Yakobo richogi. Testimonies to Ministers, 409-411.